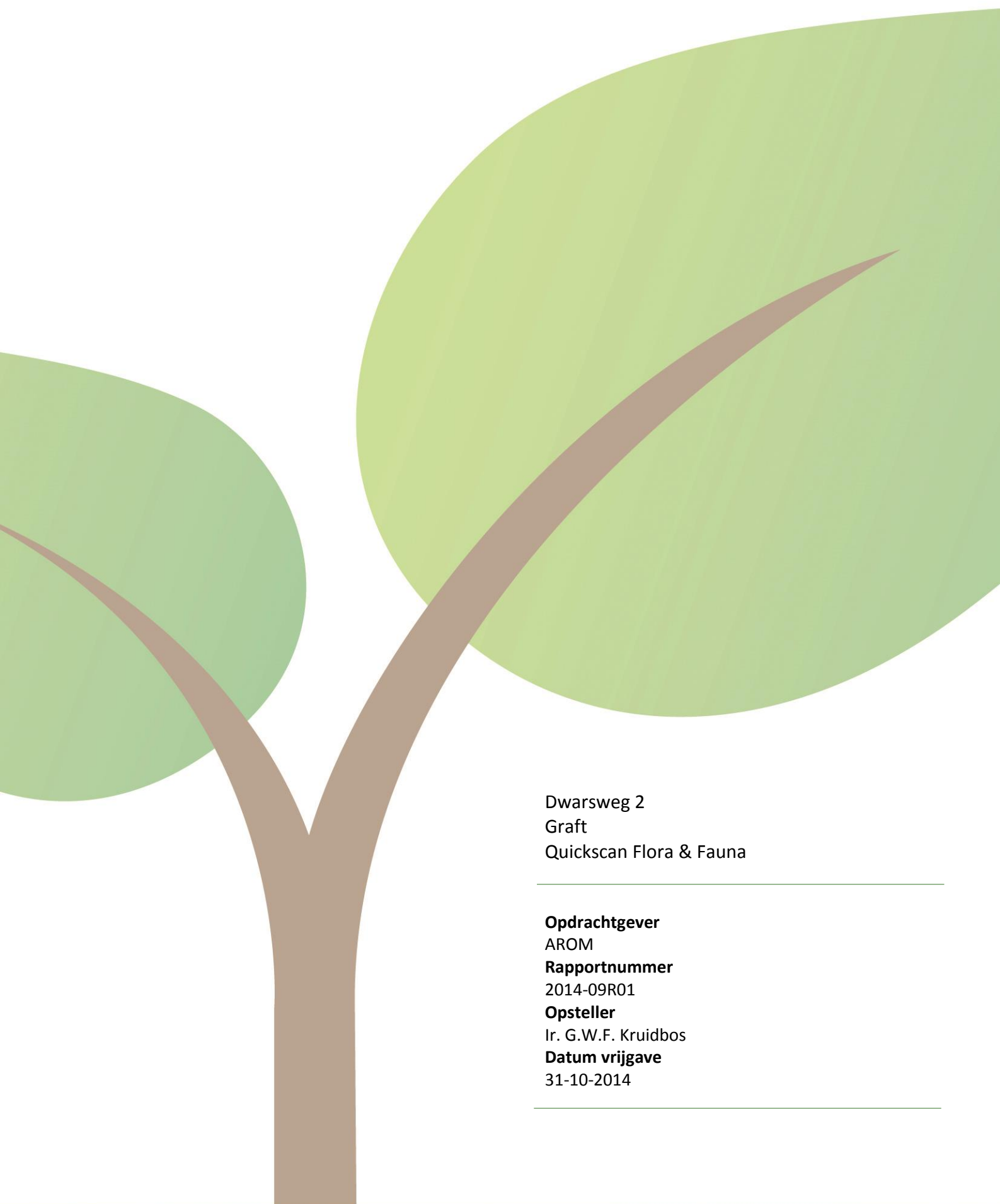

Dwarsweg 2
Graft
Quickscan Flora & Fauna

Opdrachtgever

AROM

Rapportnummer

2014-09R01

Opsteller

Ir. G.W.F. Kruidbos

Datum vrijgave

31-10-2014

Inhoud

1 Inleiding.....	3
1.1 Algemeen	3
1.2 Wet – en Regelgeving.....	3
1.2.1 Flora- en Faunawet.....	3
1.2.2 Zorgplicht.....	4
1.2.3 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)	4
1.2.4 Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Natura 2000	5
1.3 Gebiedsbeschrijving.....	6
2 Onderzoeksmethodiek.....	7
3 Resultaten	7
3.1 Bronnenonderzoek	7
3.2 Veldonderzoek	7
3.2.1 Gebouwen en dier(sporen).....	8
3.2.2 Het erf en vegetatie	12
3.3 Bespreking per soortgroep.....	14
3.3.1 Vogels.....	14
3.3.2 Vleermuizen.....	15
3.3.3 Overige Zoogdieren.....	16
3.3.4 Reptielen, Amfibieën en Vissen.....	16
3.3.5 Libellen en dagvlinders.....	16
3.3.6 Vaatplanten.....	17
3.3.7 Gebiedsbescherming	17
4 Conclusies en aanbevelingen.....	17
4.1 Waarnemingen en te verwachten soorten	17
4.2 Maatregelen ter voorkoming van overtreding van de Flora- en Faunawet	17
Samenvatting.....	19
BRONNEN.....	20
Literatuur.....	20
Internet	20
BIJLAGE 1.....	21

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van AROM is d.d. 25 september en 02 oktober (vegetatie) 2014 een quickscan flora en fauna uitgevoerd op locatie aan de Dwarsweg 2 te Graft; hierna onderzoekslocatie genoemd. Aanleiding voor deze quickscan is een wijziging van het bestemmingsplan c.q. voorgenomen sloop van bestaande gebouwen op deze locatie. De initiatiefnemer is voornemens om op de onderzoekslocatie de bestaande gebouwen (schuren en boerderij) te slopen alsmede op het zelfde perceel, op een iets andere locatie, nieuwe schuren en een nieuw te bouwen boerderijwoning te realiseren met als doel deze nieuwe boerderij op te splitsen in een viertal wooneenheden waarvan er één bestemd is als eigen woning en de overige voor de verkoop.

De quickscan flora en fauna heeft als doel in te schatten of er op de betreffende locaties planten en diersoorten aanwezig zijn dan wel te verwachten zijn die volgens de Flora- en Faunawet (Ffwet) een beschermde status hebben en die mogelijk nadeel kunnen ondervinden van de voorgenomen ingrepen. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden welke volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS).

De quickscan is een methode welke bedoeld is om een eerste indruk te verkrijgen van het (mogelijk) voorkomen van beschermde flora en fauna op of in de nabijheid van de onderzoekslocatie; het betreft dus geen volledig soorten specifiek onderzoek. Voorafgaand aan de quickscan is een aantal bronnen geraadpleegd betreffende (mogelijke) aanwezigheid van bedoelde soorten. Gelet op het de hoge potentie als verblijfplaats voor vleermuizen (en uilen) is in aanvulling op deze quickscan een eerste meting m.b.t. vleermuizen uitgevoerd.

1.2 Wet – en Regelgeving

De Nationale Natuurwetgeving heeft als doel het voortbestaan van soorten (géén individuen) te waarborgen. Soorten kunnen worden beschermd door (i) individuen te beschermen die deel uit maken van deelpopulaties alsmede (ii) door gebiedsbescherming waarmee de habitat (leefmilieu) van de betreffende soort(en) wordt veilig gesteld. De Europese wetgeving ten aanzien van soortbescherming is in Nederland vertaald in de Ffwet; de gebiedsbescherming in de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998.

Niet alleen de natuur is gebaat bij het uitvoeren van een quickscan maar juist ook de uiteindelijke uitvoering van (bouw)projecten c.q. ruimtelijke ontwikkeling omdat zo reeds in de planfase van een project of ruimtelijke ontwikkeling rekening kan worden gehouden met de aanwezigheid van beschermde flora en fauna en er tijdig soortspecifieke maatregelen getroffen kunnen worden (ontheffingsverzoek, compensatie, mitigatie) waardoor een optimale voortgang van het project wordt geborgd.

1.2.1 Flora- en Faunawet

De Ffwet (*wetten.overheid.nl*) heeft betrekking op de bescherming van in het wild voorkomende plant – en diersoorten. Middels deze wetgeving worden bedreigde flora en fauna beschermd. De Habitatrichtlijn, de Vogelrichtlijn en het CITES-verdrag maken onderdeel uit van deze wet. Het uitgangspunt van de Flora- en faunawet is 'Nee, tenzij'. Dit betekent dat alles wat schadelijk is voor bedreigde soorten verboden is. Van het verbod ('nee') kan alleen onder bepaalde voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken. Hiertoe zijn een aantal verbodsbepalingen opgesteld in de Ffwet (tabel 1).

Artikel	Verbodsbepaling
8	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te onwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
9	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
10	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
11	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
12	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.
13	Het is verboden planten of producten van planten, of dieren dan wel eieren, nesten of producten van dieren, behorende tot een beschermde inheemse of beschermde uitheemse plantensoort onderscheidenlijk een beschermde inheemse of beschermde uitheemse diersoort te vervoeren, ten vervoer aan te bieden of af te leveren.

Tabel 1: verbodsbepalingen Flora - en Faunawet

Voor de Ffwet geldt dat vaste rust- en verblijfplaatsen van bepaalde soorten zijn beschermd. De Ffwet maakt onderscheid in drie beschermingscategorieën (zie 1.2.3 AMvB). Iedere categorie heeft zijn eigen ontheffingsmogelijkheden en toetsingscriteria.

1.2.2 Zorgplicht

In artikel 2 van de Ffwet wordt verwacht dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor alle (dus ook niet beschermde) planten en dieren alsmede de leefomgeving. Dit betekent dat menselijk handelen geen nadelige gevolgen voor flora en fauna mag hebben.

Voor beschermde planten of dieren geldt de zorgplicht ook als een ontheffing of vrijstelling is verleend. Daarmee wordt toestemming verleend om werkzaamheden in een bepaald gebied te verrichten mits bij de werkzaamheden wel rekening wordt gehouden met de soorten die daar leven.

1.2.3 Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB)

In 2005 heeft de minister van LNV door middel van een AMvB d.d. 23-02-2005 ¹ de regels vereenvoudigd door wijziging van artikel 75 van de Ffwet. Bij ruimtelijke ontwikkeling, bestendig behoud of beheer geldt in een aantal gevallen een vrijstelling op de verbodsbepalingen. De zorgplicht blijft echter van kracht.

Beschermde flora en fauna is opgesplitst in drie verschillende categorieën, te weten:

1. Algemeen voorkomende beschermde soorten (Tabel 1 soorten);
2. Minder algemene, niet bedreigde soorten (Tabel 2 soorten);
3. Strikt beschermde soorten (Tabel 3 soorten), inclusief alle vogels.

Indien alleen tabel 1 soorten worden aangetroffen volstaat voor ruimtelijke ontwikkeling een quickscan (lichte toets). Indien tabel 2 en/of tabel 3 soorten worden aangetroffen of worden verwacht kan, afhankelijk van toekomstige ingrepen en de soort, aanvullende toetsing (op een voor de biologisch gezien geschikt moment) nodig zijn (uitgebreide toets).

Ad 1:

Bij ruimtelijke ontwikkeling, bestendig beheer en onderhoud of bestendig gebruik geldt voor deze soorten op voorhand een vrijstelling van artikel 8 t/m 12.

¹ Besluit houdende wijziging van een aantal algemene maatregelen van bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen.

Ad 2:

Indien men werkt volgens een goedgekeurde gedragscode is geen ontheffing nodig. In de andere gevallen is een ontheffing nodig.

Ad 3:

Het betreft soorten uit bijlage IV van de habitatrichtlijn en soorten welke bij AMvB zijn aangewezen. Hier vallen tevens alle vogelsoorten onder.

- Voor broedende vogels wordt in principe nooit ontheffing verleent.
- Voor ruimtelijke ontwikkeling wordt alleen een ontheffing verleent indien wordt aangetoond dat er geen alternatieven voorhanden zijn en wezenlijk negatieve effecten kunnen worden uitgesloten. De initiatiefnemer is verplicht schade beperkende maatregelen te nemen (mitigatie) en dient alternatieven te bieden (compensatie).

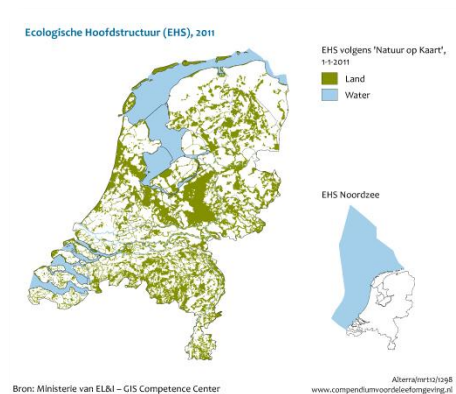
1.2.4 Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Natura 2000

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is een Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden waarmee de biodiversiteit behouden en versterkt wordt. Planten en dieren kunnen zich van het ene naar het andere gebied verspreiden. Soorten raken hierdoor niet geïsoleerd en hebben dus minder kans op uitsterven. De EHS bestaat uit:

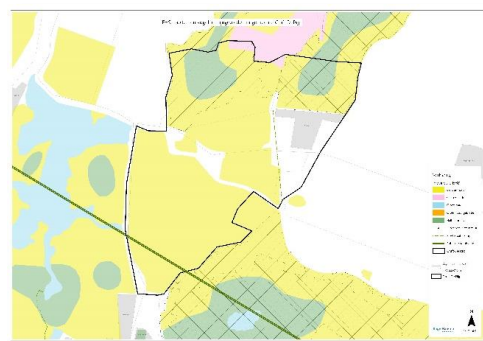
- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheert volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee.

De provincies worden vanaf 2014 verantwoordelijk voor de EHS. In 2021 moet de EHS afgerond zijn.

De Europese Unie (EU) wil de biodiversiteit in Europa beschermen met Natura 2000. Dat is een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Natura 2000 richt zich op het behoud en de ontwikkeling van natuurgebieden in Europa. De gebieden die onder Natura 2000 vallen, worden aangeduid in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Deze Europese richtlijnen bepalen dat lidstaten bepaalde diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving (habitat) beschermen om de biodiversiteit te behouden. In Nederland zijn ruim 160 gebieden aangemeld als Natura 2000-gebied. Een deel van de Natura 2000-gebieden is inmiddels definitief aangewezen. Alle Natura 2000-gebieden liggen binnen de Ecologische Hoofdstructuur (www.rijksoverheid.nl).

Figuur 1: Ecologische Hoofdstructuur Nederland

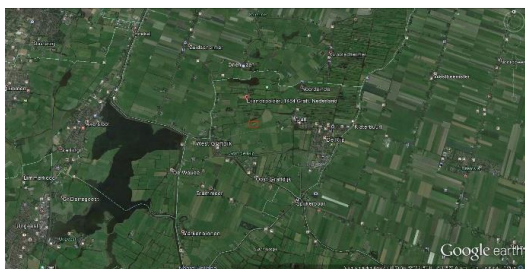

Figuur 2: detail EHS omgeving Graft met als onderdeel Natura 2000 (bron: www.graftderijp.nl)

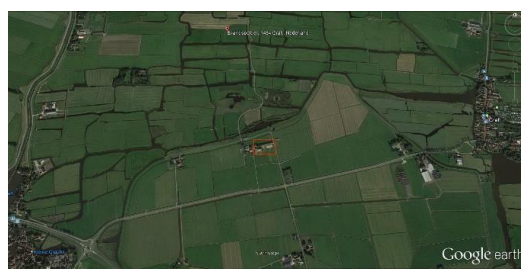

1.3 Gebiedsbeschrijving

De onderzoekslocatie is gelegen in de polder tussen West-Graftdijk en Graft. (figuren 3a en 3b). Deze locatie is gelegen in cultuur-natuur landschap binnen de EHS en pal tegen Natura 2000 gebied. Het perceel van de onderzoekslocatie grenst vrijwel direct aan het vogelrichtlijngebied de Eilandspolder (zie figuur 2, 3b en 3c).

Figuur 3A: ligging Dwarsweg 2 (rode arcering)

Figuur 3B: ligging Dwarsweg 2 (rode arcering)

Figuur 3C: perceel Dwarsweg 2 te Graft (rode arcering)

De gehele Eilandspolder is open en weids van karakter en is in de eerste plaats een weidegebied, zeer rijk aan weidevogels, zoals wulp en grutto. Ook watervogels (smient, plevieren) en vogels van rietlanden (rietzanger) zijn talrijk. Er komen ook natuurlijke meertjes, brede watergangen en veel verlandingsvegetaties voor. Het gebied is tevens nog van belang voor de noordse woelmuis en meervleermuis, www.wikipedia.org/wiki/Eilandspolder.

2 Onderzoeksmethodiek

De onderzoeksgegevens betreffende de quickscan zijn op een tweetal manieren verkregen. Voorafgaand aan het veldbezoek is een bronnenonderzoek uitgevoerd om een indruk te verkrijgen over het (mogelijk) voorkomen van beschermde flora en/of fauna op dan wel in de directe omgeving van de onderzoekslocatie alsmede de ligging hiervan in relatie tot beschermde natuurgebieden (EHS / Natura 2000). Hiertoe zijn verschillende bronnen geraadpleegd. Deze bronnen staan vermeld in paragraaf 3.1 en de bijlage.

Het veldonderzoek is uitgevoerd op twee verschillende momenten, te weten: 25 september en 02 oktober 2014. Ter plekke is tijdens het veldonderzoek gezocht naar het voorkomen van (sporen van) beschermde flora en fauna.

Tijdens het onderzoek op 25 september heeft inspectie van de gebouwen plaatsgevonden. Hierbij is in het bijzonder gelet op het voorkomen van diersporen zoals keutels en prooiresten en nestmateriaal alsmede mogelijkheden tot toegang tot de gebouwen en de gelegenheid tot verblijf- c.q. nestplaatsen. Het onderzoek van de gebouwen is uitgevoerd in de namiddag - begin avond. De weersomstandigheden waren als volgt: bewolking 70 % tot 100 %; temperatuur (lokaal) 18 graden C; wind: windkracht 3-4 Bft., kortstondig lichte neerslag.

Tijdens een tweede bezoek op 02 oktober 2014 is in de middag inspectie van de aanwezige vegetatie uitgevoerd. Ten tijde van het bezoek waren de weersomstandigheden als volgt: bewolking +/- 80 %; temperatuur (lokaal) 20 graden C; wind: windkracht 2 Bft.

Aansluitend op de inspectie van de gebouwen op 25 september heeft van 19:30 uur tot 22:30 uur (zonsondergang 19:32 uur) een onderzoek naar het voorkomen van en het gebruik van de gebouwen en terrein door vleermuizen plaatsgevonden..

3 Resultaten

3.1 Bronnenonderzoek

Uit de gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), d.d. 19-09-2014, blijkt dat binnen een afstand van 0-1 km c.q. 1-5 km tot de onderzoekslocatie beschermde flora en fauna uit tabel II en III voorkomt (zie bijlage 1). Gelet op een eerste indruk van de ligging van de beide percelen en omringende structuren in combinatie met eisen welke organismen (de vastgestelde soorten) aan hun omgeving stellen lijken verschillende soorten in casu Dwarsweg 2 te Graft relevant, in het bijzonder: gebouw bewonende vleermuizen (gewone - en ruige dwergvleermuis, meervleermuis en laatvlieger) en vogels zoals kerkuil en steenuil; in mindere mate huismus en gierzwaluw.

3.2 Veldonderzoek

Hieronder worden de onderzoeksbevindingen betreffende aangetroffen flora en fauna besproken. Eerst wordt een zo goed mogelijk beeld geschetst van de omgeving middels een aantal foto's en een summiere beschrijving van aangetroffen flora en fauna. Aansluitend wordt per soortgroep aangegeven welke aspecten in context met de projectontwikkeling van belang zijn.

3.2.1 Gebouwen en dier(sporen)

De boerderij bestaat uit een woongedeelte (voorzijde) en inwendige centrale schuur met daaromheen een tweetal secundaire inwendige schuren. Achter de boerderijschuur is de paardenstal gelegen.

De Boerderij:

De onderstaande vier figuren geven een overzicht van de buitenzijde van de Boerderij.

Figuur 4A: voor – zijaanzicht boerderij

Figuur 4B: zijkant (zuid) boerderij

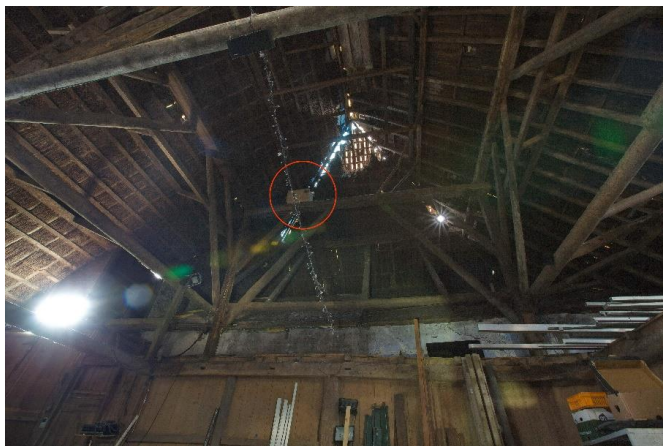

Figuur 4C: zijaanzicht boerderij met schuren.

Eerst is de buitenzijde van de gebouwen geïnspecteerd op het voorkomen van diersporen zoals nesten en mest alsmede mogelijkheden tot toegang tot de gebouwen.

De wijze waarop het dak van de boerderij is gebouwd (dakpannen, overstek en houten beschoeiing tegen wanden) is gunstig voor gebouw bewonende vleermuizen zoals de gewone en ruige dwergvleermuis die ruimten tussen dakpannen en dakbeschot alsmede spouwmuren als dag-, winterrust en kraamruimten benutten. Tevens biedt het (in verval zijnde) gebouw broedmogelijkheden voor vogels zoals de huismus en witte kwikstaart.

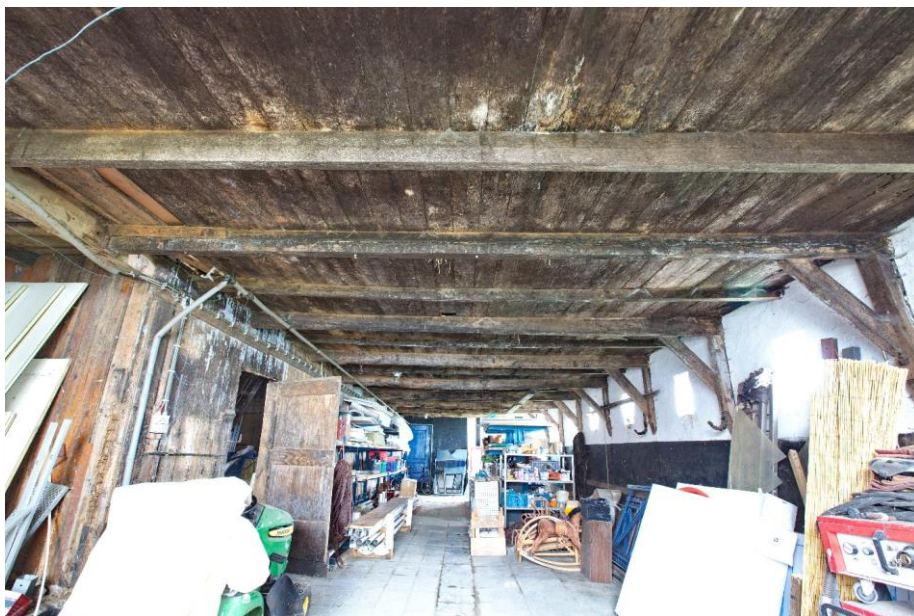
Figuur 4D: binnenzijde boerderijschuur met kerkuilenkast

Figuur 4E: mest met braakballen

Figuur 4D toont een deel van de centrale inwendige schuur. Binnen de rode cirkel is een nestkast zichtbaar welke benut is door een reproducerend paartje kerkuilen. De linker figuur toont verse mest en braakballen. Tijdens het bezoek werd een net gestoten pen aangetroffen.

De binnenzijde van de (secundaire)boerderijschuur is voorts nauwkeurig geïnspecteerd op diersporen. Naast ratte keutels zijn enkel in de aangrenzende ruimte negen verlaten boerenzwaluw nesten aangetroffen.

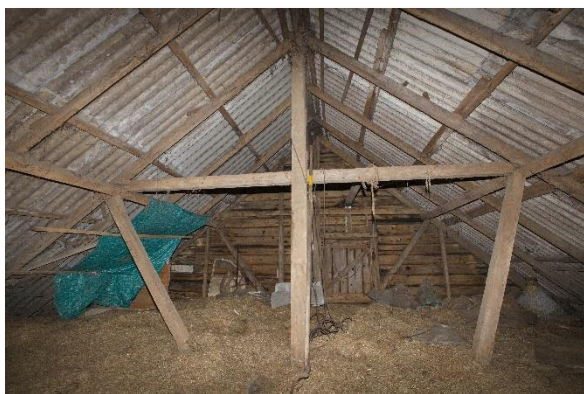

Figuur 4F: opslagruimte met negen oude boerenzwaluwnesten (bijna allen aan de achterzijde van de balken gelegen).

De Paardenstal:

De Paardenstal is tegen de achterzijde van de boerderij aangebouwd en draagt een eternietplaten dak wat een hooizolder bedekt. Dit eternietdak heeft een behoorlijke overstek en biedt op enkele locaties vrije in- en uitgang alsmede nestgelegenheid voor vogels zoals huismus, merels en witte kwikstaart. De achterzijde van deze paardenstal is voorzien van een houten beschoeiing (figuur 5a) die mogelijkheden biedt als verblijfplaats voor vleermuizen. De hooizolder is geschikt al verblijfplaats voor verschillende soortgroepen waaronder: marters, uilen (kerkuil en steenuil) en vleermuizen.

*Figuur 5A: achterzijde paardenstal**Figuur 5B : locatie merel -/witte kwikstaartnest**Figuur 5C: paardenstal met enkele boerenzwaluwnesten**Figuur 5D: boerenzwaluwnest in paardenstal**Figuur 5E: hooizolder boven de paardenstal*

De Bijschuur:

De bijschuur is gelegen achter de paardenstal, tegen de erfgrens. Deze gecompartmenteerde schuur is opgebouwd uit hout met een golfplaten dak. Deze schuur wordt deels benut als opslagruimte en staat deels leeg. In totaal zijn twee oude (vermoedelijk) merelnesten aangetroffen.

Figuur 6A: bijschuur aan de achterzijde van het perceel.

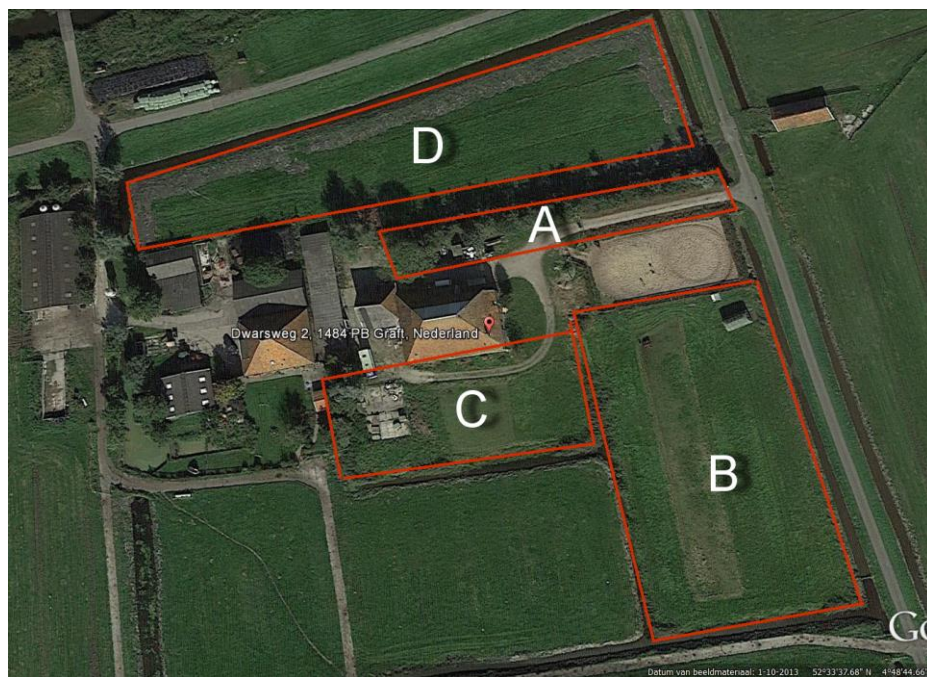

Figuur 6B: binnenzijde bijschuur aan de achterzijde van het perceel

3.2.2 Het erf en vegetatie

Het perceel aan de buitenzijde van het pand c.q. de tuin is geïnspecteerd op het voorkomen van beschermde flora en fauna. De onderstaande figuur 7 geeft een overzicht van perceelvlakken waarvan de vegetatie hieronder wordt besproken.

Figuur 7: perceel Dwarsweg 2 opgesplitst in vegetatiesectoren

Figuur 8A: voorzijde sector A

Figuur 8B achter: Achterzijde sector A

Het perceel aan de Dwarsweg 2 wordt betreden via een oprit. Deze oprit wordt aan beide zijden begeleid door vegetatie (A in figuur 7) bestaande uit een lintvormig struweel van wilg, es, iep, els en éénstijlige meidoorn (noordzijde). Aan de zijde van de paardenbak wordt de vegetatie gevormd door een beukenhaag welke onderdeel is van de omheining van een paardenbak met een enge vegetatie bestaande uit rozebottel, vlier en akkerdistel. De vegetatie aan de achterzijde van sector A wordt gedomineerd door soorten zoals; vogelmuur, brandnetel en dovenetel (fig. 8B).

Figuur 9: vegetatie B

De naast de paardenbak gelegen vegetatie (B) bestaat voornamelijk uit een raaigras veld met o.a. smalle weegbree, paardenbloem, veldzuring en perzikkruid. Tevens zijn enkele plekken gedomineerd door zilverschoon (tredindicator) en witbol aanwezig. Voorts geen bijzondere vegetatie. Het veld wordt (begraast en bemest) door zowel paard als geit. De vegetatie aan de noordzijde gelegen vegetatie (D) is vergelijkbaar van samenstelling.

Figuur 10: vegetatie C

Ten zuiden van de boerderij (C) wordt de vegetatie gedomineerd door raaigras alsmede dovenetel, veldzuring en akkerdistel. Ook deze vegetatie wordt benut paard en geit. Voorts is geen bijzondere vegetatie aangetroffen.

Figuur 11: Sloot vegetatie

De slootvegetatie wordt gedomineerd door riet en eendenkroos. Voorts staan aan de achterzijde op de erfgrans enkele elzen en wilgen.

3.3 Bespreking per soortgroep

3.3.1 Vogels

- Broedvogels (nest jaarrond beschermd, volgens beschermingscategorie 1 t/m 4): kerkuil aanwezig als broedvogel op betreffend perceel, mogelijkheden voor steenuil;
- Broedvogels (nest in bepaalde gevallen jaarrond beschermd, volgens beschermingscategorie 5): verlaten boerenwaluw nesten aanwezig en waarschijnlijk als broedvogel op betreffend perceel; tevens mogelijkheden voor soorten zoals spreeuw.
- Broedvogels (nest niet jaarrond beschermd, bescherming alleen gedurende broedseizoen): enkele oude nesten (waarschijnlijk merel en / of witte kwikstaart) aanwezig. Tevens enkele adulte en juveniele witte kwikstaarten aanwezig op de boerderij.

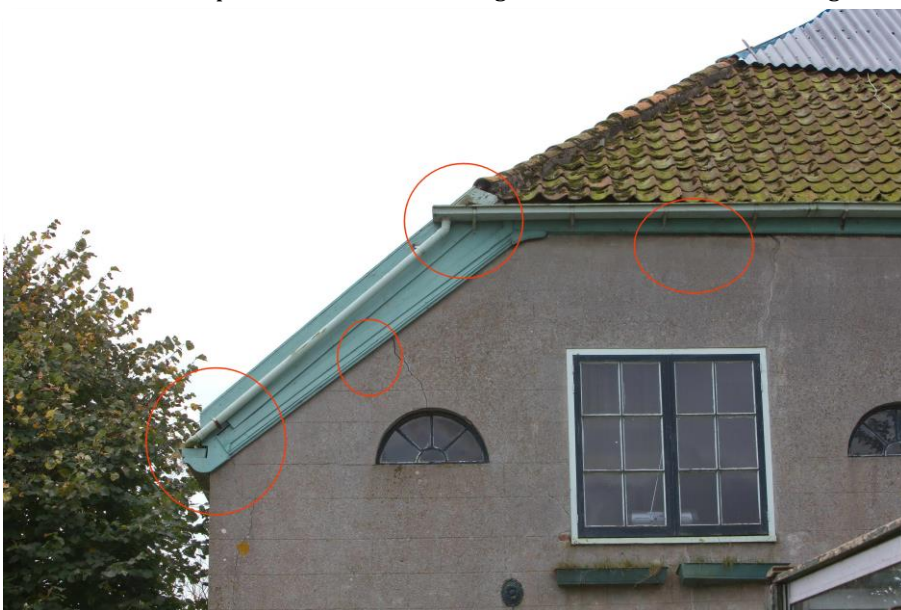
Figuur 12: witte kwikstaart (late) juveniel op het dak van de boerderij.

Op de onderzoekslocatie zijn op tal van plekken roest – en nestgelegenheden voor vogels aanwezig, met name in de schuren en structuren zoals aanwezig in de bebouwing. Tevens biedt het struweel langs de oprit alsmede enkele hoge bomen gelegenheid tot nestelen. In het bijzonder van belang zijn de functies voor kerkuil (en steenuil). Het gebruik van de grasvelden als broedlocatie rondom de gebouwen door weidevogels is onwaarschijnlijk

3.3.2 Vleermuizen

De bouw van het bestaande gebouwen is geschikt als onderkomen voor gebouw bewonende vleermuizen zoals de gewone en ruige dwergvleermuis, meervleermuis en rosse vleermuis. Uit de NDDFF gegevens is gebleken dat deze soorten binnen een straal van 5 kilometer van het onderzoekslocatie voorkomen. De onderzoekslocatie heeft een gunstige ligging ten aanzien van foerageergebieden.

Tijdens de waarnemingsperiode op 25 september is middels gebruikmaking van een batlogger M de aanwezigheid van zowel gewone - als ruige dwergvleermuis vastgesteld. Op enkele locaties werd de sociale roep van deze soorten waargenomen, zie onderstaande figuur ter illustratie.

Figuur 12: Zijgevel van de boerderij van waaruit de sociale roep van de ruige dwergvleermuis is waargenomen. Cirkels ter indicatie van mogelijke posities.

3.3.3 Overige Zoogdieren

Tijdens het bezoek zijn geen zoogdieren aangetroffen. Wel zijn veel sporen van ratten en muizen aangetroffen. Gezien de inrichting van het perceel en ligging in het landschap biedt deze voldoende gelegenheid aan het voorkomen van kleine marterachtigen. Hiervan zijn géén sporen zoals laterines en vraatsporen c.q. prooiresten aangetroffen.

De noordse woelmuis (tabel III soort) komt voor in de naastgelegen Eilandspolder. De belangrijkste typen habitat waarin de soort kan worden aangetroffen zijn: veenmosrietland, schraal grasland, rietland en ruigte, die al dan niet periodiek overstroomd worden (Apeldoorn van *et al.*, 2010.) Deze soort maakt gangen onder de grond met nest- en voorraadkamers waarbij bovengronds kleine molshopen ontstaan. De diameter van de holletjes bedraagt 4 tot 5 cm, die van de aardhopen 10 tot 20 cm. De hopen zijn met paadjes verbonden. In ondiepe kamers worden 's winters voedselvoorraden bewaard en vooral gevuld met korte stukjes stengels van kruiden en grassen. Het nest bevindt zich ook wel bovengronds, bijvoorbeeld onder rietstengels, en bestaat uit mos, biezengras en grassen. 's Winters worden grotere en zorgvuldiger gemaakte nesten gebouwd dan 's zomers, (www.zoogdierversameniging.nl). Op de onderzoekslocatie zijn géén sporen waargenomen tijdens het veldbezoek; voorts is het onwaarschijnlijk noordse woelmuis in het onderzoeksgebied aan te treffen daar deze een geheel andere habitatkeuze heeft.

De waterspitsmuis komt eveneens voor in de Eilandspolder. Deze soort komt voor in en langs schoon, niet te voedselrijk, vrij snel stromend tot stilstaand water met een behoorlijk ontwikkelde watervegetatie en ruig begroeide oevers. Hij komt voor bij beken, rivieren, sloten, plassen en daar waar grondwater opwelt. (www.zoogdierversameniging.nl). De op de onderzoekslocatie aangetroffen sloten waren volledig bedekt met eendenkroos wat duidt op eutrofiering; de aanwezigheid van waterspitsmuis is hierdoor niet waarschijnlijk.

Voor algemeen voorkomende soorten geldt in het kader van de Ffwet bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling. Er geldt echter wel een zorgplicht welke inhoudt dat er voldoende zorg gedragen dient te worden voor alle aanwezige individuen en al het redelijkerwijs mogelijke dient te worden gedaan om het verwonden dan wel doden van individuen te voorkomen. Indien dieren worden aangetroffen tijdens bouwwerkzaamheden dienen deze gefaciliteerd te worden om weg te kunnen vluchten dan wel dient men het dier (bijvoorbeeld een egel) zorgvuldig te verplaatsen naar een geschikte locatie buiten de ingreep.

3.3.4 Reptielen, Amfibieën en Vissen

Gezien de inrichting en ligging van het perceel zijn er geen aanwijzingen gevonden voor het voorkomen van reptielen. Wel zijn er voldoende mogelijkheden voor het voorkomen van amfibieën en vissen. Tijdens het bezoek werd één juveniele bastaard kikker aangetroffen. Gelet op de planvorming zullen eventueel aanwezige amfibieën en vissen géén hinder ondervinden van de bouwactiviteiten zolang deze géén (in)directe effecten op de omringende sloten hebben. Dit m.u.v. eventuele heideactiviteiten. Hiervoor geldt dat deze een lokaal effect kennen. Ook hier geldt zorgplicht. Bijvoorbeeld pas heide vanaf midden-eind oktober omdat dan de meeste vissen naar diepere wateren migreren c.q. zijn gemigreerd.

3.3.5 Libellen en dagvlinders

Gelet op de aanwezigheid van de Eilandspolder is het goed denkbaar dat beschermde insecten zich op enig moment op de onderzoekslocatie bevinden. Deze soorten zullen voor hun overleving afhankelijk zijn van het biotoop zoals aanwezig in de Eilandspolder. Naar verwachting zullen er dan ook géén negatieve effecten optreden ten gevolge van de planvorming op betreffend perceel.

3.3.6 Vaatplanten

Tijdens het bezoek zijn geen beschermde vaatplanten aangetroffen.

3.3.7 Gebiedsbescherming

Het perceel is gelegen in een gebied welke direct grenst aan een onderdeel van de EHS en Natura 2000. Voorts komen op het perceel beschermde diersoorten voor welke een directe relatie hebben met het omringende natuurgebied.

Een significante externe werking op beschermde natuur(gebieden) ligt niet in de lijn der verwachting daar het hier bewonersfuncties betreft. Gelet op deze gebruiksfunctie zal van een verhoogde stikstof depositie (van belang in relatie tot de naastgelegen veenmosrietland vegetatie) of ontwatering geen spraken zijn. Voor zover het zich nu laat aanzien zullen eventuele bouwactiviteiten in het uiterste geval een tijdelijk (zeer) lokaal effect kennen. Door sloop – en bouwactiviteiten in een bepaald tijdsframe met extra maatregelen, zoals lichtdiscipline (uilen en vleermuizen), te coördineren zullen mogelijke tijdelijke negatieve effecten terug te dringen zijn.

4 Conclusies en aanbevelingen

4.1 Waarnemingen en te verwachten soorten

Er is geen beschermde flora waargenomen. De waargenomen soorten betreffen veelal planten van de voedselrijkere bodems zoals: raaigras, brandnetel, dovenetel, vogelmuur, perzikkruid, veldzuring, es en vlier; binnen het aquatisch milieu riet en eendenkroos. Gelet op de inrichting, het gebruik (begrazing en bemesting door paard en geit) en de aanwezige vegetatie op dit perceel, ligt het niet in de verwachting beschermde flora aan te treffen op deze onderzoekslocatie.

Voor wat betreft het voorkomen van beschermde fauna kan gesteld worden dat het vast staat dat zowel gewone – als ruige dwergvleermuis alsmede kerkuil (broedpaar) gebruik maken van de gebouwen en het terrein. Volgens de uilenwerkgroep (pers. med. Tim) komt de velduil niet in de nabije omgeving voor.

Er zijn tijdens de quickscan geen (oude)nesten aangetroffen in de aanwezige vegetatie. Gelet op de waarnemingsdatum valt zeker niet uit te sluiten dat er zich gedurende het broedseizoen alsnog vogels vestigen.

In bestaande gebouwen zijn zowel boerenzwaluw nesten als oude nesten van merel en/ of witte kwikstaart aangetroffen. De nesten van geen van deze soorten is jaarrond beschermd.

4.2 Maatregelen ter voorkoming van overtreding van de Flora- en Faunawet

Gelet op het feit dat alle broedende inheemse vogels en hun nesten wettelijk beschermd zijn is het van belang tijdens de broedperiode geen werkzaamheden uit te voeren welke (kunnen) leiden tot verstoring van het broedgedrag (ook in de vestigingsfase mag je broedvogels niet verstoren) van betreffende vogelsoort(en). Overtreding is te voorkomen door ofwel de (i) werkzaamheden buiten het broedseizoen (grootweg half maart tot en met augustus) uit te voeren dan wel (ii) voor het broedseizoen de gelegenheid tot nestelen te verwijderen. Bijvoorbeeld door gebouwdeuren, in casu niet nest jaarrond beschermde vogels, tijdig gesloten te houden voor aanvang van sloop van gebouwen. Indien tegelijkertijd een alternatief (liefst voortijdig) beschikbaar is gemaakt is dit een pré.

Indien men tijdens het broedseizoen wil aanvangen met de bouwwerkzaamheden en de potentiële broedlocaties niet vooraf worden verwijderd dient men tijdens de realisatiefase van bouwen rekening te houden met broedvogels en dat de vogels niet worden verstoord. Dit zou o.a. kunnen

door hierbij rekening te houden met de toevoeroute van de bouwmaterialen, het afschermen van de broedlocaties door middel van een scherm, etc. Welke maatregelen men hiervoor treft hangt af van de uiteindelijke bouwsituatie en in de praktijk is dit altijd maatwerk. Het alvorens de werkzaamheden aan te vangen (laten) uitvoeren van een controle op de aanwezigheid van broedgevallen zal dan voldoende zijn om te voorkomen dat er verstoring van broedvogels plaatsvindt.

Algemene zorgplicht:

Tijdens bouwwerkzaamheden aanwezige dieren dienen gelegenheid te krijgen om veilig weg te komen. Indien dieren niet zelfstandig het werkterrein kunnen verlaten dienen deze zorgvuldig te worden verplaatst naar een geschikte locatie buiten de ingreep.

Gebiedsbescherming:

Het onderzoeks c.q. plangebied is vrijwel direct gelegen tegen bestaande EHS - , Natura 2000 - en het Vogelrichtlijn gebied de Eilandspolder. Van een nieuw te bouwen boerderij met als gebruiksfunctie enkele wooneenheden valt géén effecten op de aangrenzende Eilandspolder te verwachten zoals verhoogde stikstofdepositie en / of ontwatering. Directe en indirecte effecten van bouwactiviteiten op de aangrenzende fauna zal waarschijnlijk van geringe aard zijn en waarschijnlijk kunnen worden ondervangen door rekening te houden met het moment en aard van de activiteiten. Hiervoor is advies op maat mogelijk.

Noodzaak tot nader onderzoek:

Kennis omtrent het voorkomen van vleermuizen en uilen is noodzakelijk om met succes een benodigde ontheffingsprocedure te doorlopen en om gepaste mitigerende en compenserende maatregelen te kunnen formuleren. Derhalve dient naar het voorkomen van aanwezige (kerkuil , gewone- ruige dwergvleermuis) en te verwachten (overige gebouw bewonende vleermuizen en steenuil) tabel III soorten nader onderzoek plaats te vinden. Voor vervolgonderzoek zijn bestaande soortenstandaards voor deze soorten richting gevend.

De huidige bewoner en initiatiefnemer heeft het voornemen en de mogelijkheid tot gefaseerde bouw alsmede specifieke soortgerichte maatregelen te treffen bij het inrichten van het perceel en de nieuwbouw. Zo heeft de initiatiefnemer het voornemen om eerst nieuwe schuren (zie bijlage 2) met voorzieningen voor ten minste kerkuil en vleermuizen (eventueel vleermuispaal) te plaatsen alvorens met sloop van bestaande schuren aan te vangen. Dit geeft blijk van de perceptie om tijdig maatregelen te treffen. Indien dergelijke gefaseerde bouw en sloop o.a. gepaard gaat met een voor prooidieren (muizen) aantrekkelijke inrichting van het perceel zal dit bijdragen aan een acceptatie door de aanwezige kerkuil. Tevens zal het voornemen om de aanwezigheid van de huidige landbouwhuisdieren (paard en geit) in de nieuwe situatie te handhaven bijdragen aan een gunstiger ecologisch klimaat waarvan zowel boerenwaluw als andere insectenetende vogels kunnen profiteren.

Hiervoor dient echter een gedegen plan van aanpak te worden opgesteld met daarin opgenomen de bevindingen en aanbevelingen voortkomende uit het nader onderzoek naar vleermuizen en uilen.

Samenvatting

Een quickscan heeft als doel in te schatten of er op de betreffende locaties planten en diersoorten aanwezig zijn dan wel te verwachten zijn die volgens de Flora- en Faunawet (Ffwet) een beschermde status hebben en die mogelijk nadeel kunnen ondervinden van de voorgenomen ingrepen. Tevens wordt beoordeeld of de voorgenomen ingreep invloed kan hebben op gebieden welke volgens overige natuurwetgeving zijn beschermd of deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) c.q. Natura 2000.

De quickscan is op een tweetal data uitgevoerd, te weten 25 september en 2 oktober 2014. Aansluitend op het onderzoek van 25 september (gebouwinspectie) is een onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen uitgevoerd met behulp van een batlogger M. Op 2 oktober is in het bijzonder aandacht besteed aan de vegetatie op de onderzoekslocatie.

Uit deze quickscan is gebleken dat (i) er zich géén beschermde plantensoorten bevinden op het onderzochte perceel. Voorts is gebleken dat (ii) ten minste drie beschermde diersoorten op het perceel voorkomen en gebruik maken van de aanwezige structuren, te weten gewone – en ruige dwergvleermuis alsmede kerkuil.

Naar verwachting zal het voornemen om de nieuw te bouwen boerderij met vier wooneenheden geen significant effect hebben op de naastgelegen natuur van de Eilandspolder. Een verhoogde stikstofdepositie en ontwatering, welke nadelig zijn voor de veenmosrietlanden, valt niet te verwachten op basis van een gebruiksfunctie als wooneenheid. Noch valt bij normaal gebruik als wooneenheid een significant negatief effect op de fauna van de aangrenzende Eilandspolder of weidevogels te verwachten.

Nader onderzoek naar het voorkomen van gebouw bewonende vleermuizen en uilen is noodzakelijk daar het slopen van de bestaande structuren uiteraard wel een effect hebben op de aanwezige reeds genoemde gebouw bewonende soorten (zoals: kerkuil, steenuil, boerenwaluw, gewone – en ruige dwergvleermuis). De bevindingen die voortkomen uit vervolgonderzoek geven richting aan een nader te bepalen plan van aanpak.

De huidige bewoner en initiatiefnemer heeft het voornemen en de mogelijkheid tot gefaseerde bouw alsmede specifieke soortgerichte maatregelen te treffen bij het inrichten van het perceel en de nieuwbouw.

BRONNEN

Literatuur

- Apeldoorn van, R.C., Jonkers, D.A., Ottburg F.G.W.A., Wamelink, G.W.W., 2010. Naar een beheerplan voor Eilandpolder-Oost als Natura 2000-gebied. Van top-down naar bouwen aan sociaal draagvlak? Alterra-rapportnummer 1988. WUR.
- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., Laar V. van, Smeenk C., Thissen J.B.M., 1992. Atlas van de Nederlandse zoogdieren. KNNV, Utrecht.
- Brown, R., Ferguson, J., Lawrence, M., Lees, D., 1987. Vogelsporen. Determinatiegids voor sporen, veren, braakballen, schedels en andere tekens van Europese vogels.
- Dienst Regelingen. Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, 2011. Soortenstandaard: Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*
- Dienst Regelingen. Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, 2011. Soortenstandaard: Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*
- Dienst Regelingen. Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, 2012. Soortenstandaard: Kerkuil *Tyto alba*
- Lange, R., Twisk, P., Winden, A. van, Diepenbeek, A. van., 1994. Zoogdieren van West-Europa. KNNV-uitgeverij, Utrecht.
- Meijden, R. van der, 1996. Heukel's flora van Nederland (22-ste druk). Wolters-Noordhoff, Groningen
- Sovon Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000: verspreiding, aantallen, verandering. Nederlandse fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum

Internet

www.maps.google.nl
www.quicksanhulp.nl
www.versreidingsatlas.nl
www.floron.nl
www.ravon.nl
www.zoogdiervereniging.nl
www.vleermuisnet.nl
www.vleermuizenindestad.nl
www.kruidbos.com
<http://nl.wikipedia.org/wiki/Eilandspolder>
<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur/natura-2000>
<http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur/ecologische-hoofdstructuur>
<http://wetten.overheid.nl/BWBR0009640>

BIJLAGE 1

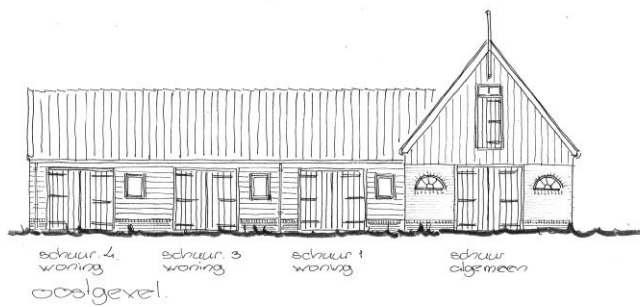
Waargenomen soorten tabel II en III, 0-5km volgens NDFF –quikscanhulp.nl d.d. 19-09-2014

Soort	Soortgroep	Bescherming	Afstand
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Noordse woelmuis (arenicola)	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren	tabel III	0 - 1 km
Meervleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	tabel III	1 - 5 km
Boomvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Havik	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Huismus	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Roek	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Slechtvalk	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	tabel III	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	tabel III	1 - 5 km
Wespendief	Vogels	tabel III	1 - 5 km
Zwarte Wouw	Vogels	tabel III	1 - 5 km
Kleine modderkruiper	Vissen	tabel II	0 - 1 km
Paling	Vissen	tabel II	0 - 1 km
Bittervoorn	Vissen	tabel III	0 - 1 km
Cottus gobio	Vissen	tabel II	1 - 5 km
Rietorchis	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Ronde zonnedauw	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Welriekende nachtorchis	Vaatplanten	tabel II	1 - 5 km
Ringslang	Reptielen	tabel III	1 - 5 km
Rugstreeppad	Amfibieën	tabel III	0 - 1 km

BIJLAGE 2

Ontwerp schuur

BIJLAGE 3

Locatie Ontwerp schuur op erfgrans

